

2. torjuntamenetelmät

Valittava torjuntamenetelmä riippuu torjuttavasta kasvista ja kasvupaikastakin. Tässä joitakin menetelmiä yleisesti. **Yleisimmät ovat mekaaninen torjunta, peittäminen sekä näivettäminen.** Tarkemmat ohjeet laji- ja kohdekohtaisia.

Mekaaninen torjunta

= lihas- ja moottorivoimin tehtävä kasvustojen hävittäminen

- Kitkenta, maanpäällisten osien repiminen, katkaisu, juurien ja juurakoiden ylös kaivaminen tai kukkivien osien katkaisu
- *Isompien kasvustojen ja puuvartisten lajien torjunnassa apuna viikate, siimaleikkuri, raivaussaha, moottorisaha (puuvartistet, esim. terttuselja)*

Näivettäminen

- Kaikki uudet, vihreät lehdet katkaistaan pois -> kasvi ei saa yhteytettyä ja kuolee lopulta pois.
- Ensimmäisenä vuonna versot on hyvä katkaista 3–4 kertaa. Seuraavina vuosina 2–3 kertaa kasvukaudessa uusien vihreiden versojen ilmestyttyä.
- Muutamassa vuodessa pensas näantyy hengiltä kokonaan. Menetelmän etuna on se, että myös vaikeasti poistettavat juurakot kuolevat kokonaan ja lopulta jäljelle jäävät vain rangat, jotka voidaan leikata tai vaikka polttaa.
- Laaja kasvusto voidaan leikata ensin alas esimerkiksi 30 cm korkeudelta, minkä jälkeen kasvuston keskellä pääsee kulkemaan ja vasta sen jälkeen ryhtyä uusien versojen katkomistyöhön vihreiden osien ilmestyttyä.

Peittäminen

Maan peittäminen on tehokas tapa hävittää kasvit, joiden syväälle ulottuvat juurakot on mahdotonta kaivaa ylös. Peitteen tulee **olla valoa läpi päästämätöntä, sään kestävä ja kasveja läpäisemätöntä**. Peite asetetaan heti keväällä ja pidetään paikallaan vähintään kahden kasvukauden yli. Menetelmä heikentää kasvin elinvoimaa ja lopulta tappaa sen, koska kasvi ei pääse yhteyttämään.

HUOM! Tattarien torjuntaan erityisen vahva peite! (väh. 600g/m²)

Puutarhakatteella- tai peitteellä voi estää myös haitallisen vieraskasvin leviämistä eteenpäin omalta pihalta tai niin, ettei laaja kasvusto pääse enää etenemään uusille alueille

Kuvat: Panu Kunttu

Kurturuusun torjuntaa ennen – jälkeen

vihreä pressu on 620 g/m ja uv-suojattu, erinomainen! (valkoinen ei optimaalinen pressun väri, vaan oli hätävara, mutta paksu kuitenkin)

Etualalla tyveltä leikatut varret asetettu kalliolle kuivumaan (painot päälle), kiulukat kerätty pois energiajätteeseen vietäväksi

Muut menetelmät

Liekittäminen ja höyryttäminen

- Ei vaikuta juuriin, joten tehokasta vain sirkkalehtivaiheessa. Ei tuhoa merkittävästi maaperän mikro-organismeja (vrt. kuuma vesi, joka on tehokas keino, mutta tappaa mikro-organismeja ja viereisten kasvien juuria)

Kemiallinen torjunta (esim. glysofaatti) haitallista niin luonnolle kuin ihmisellekin, vaatii lupia, vain täsmäkäsittelyyn (muita esim. koivutisle, etikkahappo, pelargonihappo, ruokaetikka)

3. jätteen käsittely ja hävittäminen

Erilaisia kasvijätteen käsittelymenetelmiä on useita.

Valittava menetelmä riippuu siitä, onko kasvijätteen seassa lisääntymiskykyisiä kasvinosia (siemenet, juuret ja juurakon palat, kasvista riippuen myös varrenpalat), jotka voivat kasvattaa uusia kukkivia versoja.

Kasvijätettä ei missään nimessä saa dumpata luontoon, sillä moni vieraslaji on levinnyt luontoon juuri puutarhajätteen dumpauksen seurauksena.

Ole jätteenkäsittelyssä muutenkin varovainen, ettet vahingossa levitä vieraslajeja laajemmalti.

- Torjunta kannattaa tehdä ennen siementen kypsymistä – tällöin kitketyt kasvit voidaan kerätä kasoiksi. Kasat voidaan jättää maatumaan talkoopaikalle, jos maanomistaja antaa siihen luvan.
- Jos siemeniä jo on, kitketyt kasvit/leviämiskykyiset kasvinosat laitetaan säkkeihin ja sijoitetaan sellaiseen paikkaan, josta ne on helppo löytää ja noutaa. Pieniä määriä kasvijätettä voi viedä sekajätteeseen, suuremmat määrät jätteenkeräyspisteelle poltettavaan jätteeseen

Talkookohde kunnan mailla: voit sopia kasvijätteen käsittelystä/kuljetuksesta etukäteen esim. viheralueyksikön kanssa. Ilmoita tarkka osoite ja määrä kunnan/kaupungin tekniseen toimeen/asiakaspalveluun (kuntakohtaisia eroja).

Talkookohde yksityisellä tontilla: pyri käsittelemään kasvijäte tontilla. Sovi menettelyistä maanomistajan kanssa.

Kompostointi

Hajoaminen ja kasvukyvyn tuhoutuminen riippuvat lämpötilan ja ajan lisäksi myös kosteudesta ja happamuudesta ja muista tekijöistä, joita voi olla vaikea todentaa kotikompostoinnissa. **Kotiloissa tehtävä kompostointi ei välttämättä tuhoa haitallisten vieraskasvien lisääntymiskykyisiä osia, kuten siemeniä.**

Tehokkuutta voi lisätä laittamalla kasvijäte tiiviisti suljettuun jätesäkkiin ja antamalla mädäntyä kuukauden tai koko kesän ennen kompostoriin siirtämistä.

Kotikompostien haaste on ero pinta- ja sisälämpötilojen välillä ja se, että osa materiaalista voi jäädä kompostin reunoilla hajoamatta. Kompostointiin sopii lisääntymiskyvyttömät kasvinosat.

Siemenet, juurakot ja kukinnot pitäisi pääsääntöisesti hävittää muulla tavalla.

Käytä suljettavaa kompostoria, sillä avokompostista vieraslajit karkaavat helpommin

Kuivattaminen

Kasvijätteestä ei ole haittaa, **mikäli siemeniä ei ole, ja varret, juuret ja kukinnot ovat kuivuneet ja solukko on kuollut.** Tämän pitäisi tapahtua noin viikossa, mikäli olosuhteet ovat oikeat, eli aurinkoa on riittävästi ja ilmankosteus sopiva. Kuivalla ja aurinkoisella säällä kasvisolukko kuolee noin viikossa, mikäli jäte on suorassa valokontaktissa (ei kasoissa). Sadesäällä/varjoisassa paikassa kestää hieman kauemmin.

Kitketty kasvijäte voidaan jättää esimerkiksi muovipressun päälle tai avokalliolle kuivumaan – kiviä ym. voi jättää painoksi estämään kasvijätteen leviämisen.

Täysin kuivunut kasvijäte voidaan joissakin tapauksissa myös polttaa – muista palomääräykset.

Kunnissa, joissa kerätään sekajäte poltettavaksi (tämä on varmistettava kuntakohtaisesti ympäristöviranomaiselta tai jäteyhtiöltä miten sekajäte käsitellään) voi *vähäisiä määriä vieraslajijätettä* laittaa myös sekajäteastiaan hävitettäväksi.

Muita huomioita

Vältä turhaa maanmuokkausta. Lajit, jotka leviävät pienistäkin varren- tai juurenkappaleista (esim. japanintatar), voivat saada uutta elintilaa ja vahvemman jalansijan maanmuokkauksen ansiosta.

Mikäli kasvijätettä toimitetaan jätteenkäsittelyasemalle tai muualle loppuhävitykseen: Juurakonpalasia tai muita lisääntymiskykyisiä kasvinosia sisältävän maa-aineksen hävitettäväksi kuljettamisen kanssa kannattaa olla erityisen huolellinen.

Varmista, ettei kuormasta varise siemeniä, tai muita lisääntymiskykyisiä kasvinosia matkan varrelle (pakkaaminen suljettuihin säkkeihin tai kuorman huolellinen peittäminen).

Jätteen käsittelyyn liittyvät luvat

Joskus isommissa talkoissa voi tulla paljon kasvijätettä, joka on koottuna isoihin kekoihin, ja talkoojätteen **polttaminen** voi tulla kysymykseen. Tämä melko marginaalista ja taajama-alueilla vaikea järjestää, mutta hyvä tietää.

Avotulen tekoon tarvitaan maanomistajan lupa. Kasvijätteen polttamiseen tarvitset luvan. Pelastustoimen sivuilta on helppo tarkastaa, mitä tulee ottaa huomioon.

<http://www.pelastustoimi.fi/turvatietao/ehkaise-palon-syttyminen/noudata-saannoksia/avotulen-teon-rajoitukset>

- Polttamiseen lupa maanomistajalta ja kunnan ympäristöviranomaiselta
- Useissa kunnissa risujen, hakkuutähteiden ja lehtien poltto on kokonaan kielletty **taajama-alueilla**
- **Haja-asutusalueella** risujen ja lehtien polttamisessa on oltava huolellinen ja varovainen
  - ei rakennusten tai sähköjohtojen lähellä
  - varaa alkusammutusvälineitä tulen leviämisen estämiseksi, älä jätä nuotiota vartioimatta
  - nuotion saa sytyttää vain, jos siitä ei aiheudu haittaa naapureille
  - kasvijätteen kompostoiminen omalla pihamaalla tai risujen ja kasvijätteen toimittaminen jäteasemalle suositeltavampaa
- **HUOM!** Jätteen polttaminen on kokonaan kielletty

ALLERGIA
IHO
ASTMA

